

Tafelrede Kerstdiner v/h De Nuts Neut op 8 maart 2013

Heren, vrienden,

U bent het uitverkoren volk! Dat wist u natuurlijk allang, maar ik heb mij vanavond voorgenomen om daaraan betekenis te geven. U kunt van uzelf wel vinden dat u “uitverkoren” bent -en dat vindt u uiteraard- maar als niemand u daarin wil volgen, bent u als een roepende in het Willy Dobbplantsoen. Nu is dat voor u natuurlijk een positie waarin u zich kunt verlustigen, immers het is ‘the splendid isolation’ die een Herensociëteit veel bevrediging kan geven; ik zal vanavond evenwel aantonen dat u -mogelijk tegen wil en dank- grote maatschappelijke betekenis heeft. Sterker nog, u bent bij wijze van spreken de Mozes, die het Volk in Verwarring richting kan en moet geven in deze tijd die sommigen al als absurdistisch aanmerken.

Gaat u maar na. Ons land trilt ernstig op zijn grondvesten. Wie had ooit gedacht dat het noorden van Nederland getroffen zou worden door aardbevingen, zo vaak en van een omvang dat het de bewoners daar, maar inmiddels ook de belastingbetaler in de rest van het land, sterk verontrust. In Siberië is een meteoriet ingeslagen. Dat lijkt zo maar ineens te kunnen ... ook hier. Opnieuw valt een bank om, die in de veilige armen van de Minister van Financiën wordt opgevangen, maar die ons allen wel op absurde kosten jaagt. En voor de sportliefhebber, wat te denken van het systematisch gebruik van doping ... Armstrong bekent en nu inmiddels velen na hem, ook Nederlanders. Maar dat kwam bij ons toch niet voor ...? Matchfixing in de voetbal, dat komt bij ons toch niet voor ...? Vanzelfsprekendheden storten in elkaar, de toeschouwers in verbijstering achterlatend. Alles wat schoon lijkt en zeker staat ter discussie. Het is niet langer wat het lijkt ... Speciaal voor u, Heren, nu u vandaag uw kerstdiner met Internationale Vrouwendag laat samenvallen, een provocatie natuurlijk, noem ik de publicatie in de Volkskrant van 2 februari jl.: “Dit wordt de eeuw van de Vrouw ... De Grote Vrouwelijke Revolutie”. De historicus Rutger Bregman constateert dat de geschiedenis een heuse geslachtsverandering ondergaat. Het testosterontijdperk loopt ten einde. Bregman stelt in vette letters: “Vrouwen streven mannen in razend tempo voorbij. Alleen aan de top laten ze het nog afweten”. ... Aan de top laten ze het nog afweten ... wel, dat verklaart onmiddellijk waarom het college van Regenten en overigens ook de rest van de Sociëteit nog enkel uit dragers van testosteron bestaat. Hoe lang dat nog kan duren, is overigens volstrekt onduidelijk, omdat recent zelfs

de SGP is verplicht om vrouwen toe te laten ... De paus sterft niet langer, die treedt terug. Net als Koningin Beatrix, de dochter van uw geliefde vorstin Juliana. En in Raalte wordt een dorpsdichter gekozen, die de personifiëring is van de anti-dichter en daarmee de aangewezen man. Kortom, alles is in beweging en niets is nog vanzelfsprekend.

In tijden van transformatie, van grote veranderingen, bestaat bij het volk behoefte aan duiding, aan richtinggeving. Kunnen wij betekenis geven aan verwarrende gebeurtenissen? Hier zie ik u opstaan, de Heren van Stavast! De Heren die ontbijten op de veerboot en die van hier naar daar gaan en weer terug. Dat lijkt een tocht zonder bestemming, maar na een flink aantal keren heen en weer, had u uw buik wel vol. Is dat niet het leven ... de ultieme betekenisgeving? Ik noem de kerktoren in de Kortrickvijver en later in het Labyrint van Piet Peters. In de Huis-aan-Huis, waarover later meer, lees ik dat deze labyrintvorm al bestaat sinds de oudheid. Door het lopen van een labyrint kan men mediteren en nader tot zichzelf komen. De kerktoren past als symbool natuurlijk helemaal in het centrum van zo'n labyrint. Het Peters-labyrint, dat overigens met de natuur opbloeit en weer afsterft, een mooi beeld, is niet voor publiek toegankelijk. En dat is dan weer jammer, omdat ik ervan overtuigd ben dat het volk in verwarring grote behoefte heeft aan meditatie en leiding via dat labyrint. Hier ligt voor u een betekenisvolle taak. Er bestaan over u stilzwijgend hoge verwachtingen. Als de treinen weer eens niet rijden, gaat de NS, op ludieke wijze, in alle vroegte, op het station koffie uitdelen. Ik lees de volgende dag in de Stentor dat verondersteld werd dat het v/h Nuts Neut is, die de reizigers tot steun zou zijn geweest ...

Een ander voorbeeld. Zoals gezegd, Beatrix treedt af, Willem-Alexander de Eerste treedt aan. Koningsdag op 27 april, zijn verjaardag. Veranderingen, veranderingen ... te midden in deze turbulentie lees ik de column van Matthijs Oppenhuizen, niet toevallig de ontvanger van de Sipbokaal 2012. Hij schrijft dat hij een geruststellende e-mail van Regent Reint heeft ontvangen waarin deze stelt dat de Regenten hebben besloten om de verjaardag van "de liefste vorstin die ons land gekend heeft, Juliana" te blijven respecteren. Dat betekent dat het Oranjeontbijt op 30 april met alle toebehoren, zoals de driekleur met oranje wimpel, het oranjebitter met heildronk, het Wilhelmus en bovenal het wonderschone Juliana, onze Vorstin "tot in lengte van dagen", gehandhaafd blijft en dat de Heren dus tot in eeuwigheid Koninginnedag blijven vieren op 30 april. Kijk, dat geeft rust en zekerheid. Ik wist weliswaar niet dat een dergelijk ontbijt al 25 jaar aan de Parallelweg wordt georganiseerd, maar gelet

op het feit dat de publieke aubade met ingang van 2014 niet langer op 30 april plaatsvindt en ik dus die ochtend vrij ben van publieke verplichtingen ... met andere woorden ... ik ben beschikbaar.

U hebt steeds meer aanhangers op uw hand. Ik citeer Hans Schnitzler die in een column "Monarchiezaggers zijn zaagselvreeters" schrijft aan de nieuwe Koning: "U heeft de tijdgeest evenwel mee. We leven namelijk niet meer in postmoderne tijden, maar in wat sommige denkers pseudomodernere tijden noemen. Dat zijn tijden waarin mensen weer op zoek gaan naar bezielende verbanden, waarin het instrumentele denken plaats maakt voor een meer spirituele kijk op de wereld. Columnisten als de heer Pam (u kent hem wellicht) die uw Koninklijk huis bespottelijk vinden omdat er geen voordelen aan verbonden zouden zijn, kunt u derhalve als 'oude denkers' terzijde schuiven. Wie symbolen in termen van nut en onnut wil operationaliseren, is zelf een anachronisme aan het worden. Kortom, monarchiezaggers zijn zaagselvreeters, ten prooi gevallen aan ongeremde vraatzucht" einde citaat. U bent het uitverkoren volk! Als er één club is die hecht aan symboliek en nog nooit nut en onnut heeft geoperationaliseerd, dan bent ú dat. Kortom, u bent het vleesgeworden pseudomodernisme! Aan u is de toekomst!

Nog een voorbeeld. In Raalte wordt een dorpsdichter gekozen, die vindt dat er helemaal geen dorpsdichter zou moeten zijn. Dat komt overigens vaker voor, er zijn heel wat Eerste Kamerleden waarvan hun partij zegt dat die Eerste Kamer eigenlijk zou moeten worden afgeschaft. Raalte in opschudding. Waar Raalte doorgaans rimpelloos oogt, werd deze keer een steen in de vijver gegooid. Een fel debat in de sociale media over deze dichter die tegelijk obscuur én briljant wordt genoemd, ik moest even aan Reve denken. De Regent grijpt direct in en nodigt Thijs Poelhekke uit voor een diner. Dat werd een Genoeglijke Avond aan de IJssel! Het blijkt dat de Sociëteit voor hem een warm bad is (ik begrijp dat heel goed) en dat de Heren de keuze voor deze Raalter dorpsdichter beter begrijpen dan de meeste inwoners van Raalte. Na een prachtige publicatie in De Stentor is het debat in Raalte ogenschijnlijk geluwd. Betekenisgeving en duiding van verrassende gebeurtenissen: deze verrassende gebeurtenissen letterlijk een plaats geven. De Mozes in deze tijden deed dat overtuigend: Thijs is uw Erelid!

Het mooiste voorbeeld is en blijft echter het Willy Dobbplantsoen ... Elk voorjaar, het weekend na de IJsheiligen, ontvangt het volk het tastbare bewijs dat er toekomst is: er worden weer begonia's in het

Willy Dobbeplantsoen geplant. En ofschoon vorig jaar een enkeling van de toekomst niet wil weten en de begonia's vernielt, blijven Beumer en Oerlemans onverstoort. En zo wordt het zomer en zo wordt het najaar. Eind november, dat weten uw leden en dat weten wij, worden de werkers op Schippers' akker beloond worden voor hun goede daden. Dat geeft vertrouwen dat loon naar werken wordt verkregen. Grepen en heggenscharen, alles in goud, gaan naar de dienstbare werkers van het derde, het zesde en het negende uur. Opmerkelijk overigens dat in 2012 de beste reguliere onderhoudsbeurt is uitgevoerd door de leden van géne, dat is vanavond, déze zijde. Het Willy Dobbeplantsoen is een vast ankerpunt. Zo hoorde ik recent op Radio 1, u weet wel Lara Rense en Marcel Oosten, de vertrouwde stem van Lammy Tabak die vertelde over het ontstellende nieuws dat eerst 1 en later de 5 andere alpaca's waren gestolen van de Kinderboerderij. Heeft u het gehoord? Zij zag kans om in het bericht over de Kinderboerderij op de nationale radiozender uitgebreid te vertellen over het Willy Dobbeplantsoen, dat je daar zo lekker op het bankje kunt zitten, naast de fiets met de tas, waarin Sjef van Oekel regelmatig braakt ... het bankje waarop je heerlijk kunt uitkijken over de weide van de Kinderboerderij, nu zonder de alpaca's. Gratis zendtijd, nation-wide! Kort na deze uitzending zijn de alpaca's gelukkig weer teruggevonden ... Uw vaste ankerpunt in deze verwarrende wereld, dankzij de gestolen en weer teruggevonden alpaca's, nog eens nationaal stevig onder de aandacht gebracht. Als je niet beter zou weten, zou je denken dat de Sociëteit in haar mediabeleid geen middel onbenut laat ...

In ernst, u bent het uitverkoren volk! U heeft zich al lange tijd overgegeven aan absurde ingevingen, zonder bij nut en onnut stil te staan, u daarmee bewust of onbewust -daar ben ik nog niet uit-voorbereidend op een tijd die volloopt met absurditeiten. U bent helemaal, op en top, zoals Mozes, geroepen tot een missie die u, wellicht tegen wil en dank, zult moeten vervullen tot heil en zegen van ons volk.

U stelt elk jaar rond deze tijd de Sipbokaal beschikbaar. De Sipbokaal, een monumentale getuigenis van waar mensen in deze samenleving toe in staat zijn. Dat u elk jaar weer een tot de verbeelding sprekende mens of mensen verheft tot ontvanger van deze bokaal, getuigt van uw inspirerende vermogen om in het onderkennen van voortreffelijkheid, u niet te beperken tot uw eigen kring, maar goedgunstig rekening wilt houden met het mogelijkheid dat ook buiten uw sociëteit mensen tot indrukwekkende prestaties in staat zijn.

De Sipbokaal is een prijs die jaarlijks wordt uitgereikt aan een persoon, groep, vereniging, organisatie of bedrijf die een relatie met Olst heeft en die zich in het voorafgaande jaar dusdanig manifesteerde dat dit leidde tot interessante dan wel spraakmakende artikelen in de geschreven pers.

Ik zal mij nu beperken, want de juryvoorzitter, de onvolprezen Sip zelf, zal zo dadelijk het juryrapport bekend maken. Ik kan wel al zeggen dat na de journalist van 2012, Matthijs Oppenhuizen, er nu gekozen is voor een uitgever van een bijzonder blad, ik noem geen naam, dat al vele jaren Huis-aan-Huis wordt bezorgd. Ik ben het weer zeer met de keuze van de jury eens, al was het maar omdat de gemeente haar wekelijkse advertentie in het nog nader bekend te maken blad publiceert. Maar er is nog een belangrijke reden, die past in uw traditie. Dit Huis-aan-Huisblad had al absurdistische trekjes nog voor uw Sociëteit was opgericht en het culturele erfgoed van W.T. Schippers begon uit te dragen. Zo is het buitengewoon aardig om te weten dat er in de jaren 60, 70 en 80 in het Huis-aan-Huis blad altijd een 'verkeerde advertentie' stond. Als je de 'verkeerde advertentie' had ontdekt kon je dat melden bij de uitgever en maakte je kans op de hoofdprijs van 15 gulden of één van de drie troostprijzen van een rijksdaalder.

Als het bewuste Huis-aan-Huis blad uit kwam (toen nog 1 keer per 14 dagen) ging bijna iedereen als eerste op zoek naar de 'verkeerde advertentie'. Het hield de mensen in het dorp bezig. Er werd over gepraat. Als iemand zei: "Hei'm al evon'n?", dan wist je wel wat er bedoeld werd. Toch was het niet zo heel erg moeilijk. De 'verkeerde advertentie' had altijd dezelfde strekking. Zo zou er een maand geleden in kunnen hebben gestaan:

Gratis af te halen: Grote partij confetti. Kan een beetje vochtig zijn. Zelf van de straat vegen. Inlichtingen bij: A. Laaf, Leutstraat 11, 't Heuidarp.

of

Vermist: grote hoeveelheid water. Stond vorige week nog in de uiterwaarden. Is nu spoorloos verdwenen. Beloning voor de eerlijke vinder. Terug te bezorgen bij: dhr. O. Verstroming, Uiterwaard 1, Wateringen.

Het was heel gewoon dat mensen vanuit de Elshof, Broekland of Averlo naar de uitgever kwamen om de rijksdaalder, die ze gewonnen hadden, op te halen.

Ik sluit graag af met de 'verkeerde advertentie' die deze week in het bewuste Huis-aan-Huis blad had kunnen staan:

Met spoed gezocht: assistent, beweegt zich parallel, tot in de hoogste Sociëteitskringen, maar zonder enig vooruitzicht. Deerniswekkende verschijning strekt daarom tot aanbeveling. Assessment volgens de nieuwste inzichten bijvoorbeeld door alpaca's te mennen.

Voor doorleefde functie-informatie: R. van de Werving, inmiddels ontworsteld.

Dank u wel.